

12. Haluziak V.M. Dialohizatsiia pedahohichnoho protsesu yak umova rozvytku osobystisno-profesiinoi zrilosti maibutnykh uchyteliv // Profesiine stanovlennia osobystosti maibutnoho vchytelia / Akimova O.V., Haluziak V.M. [ta in.] – Vinnytsia: «Tvory», 2018. – S. 19-53.
13. Zazulina L. V. Dialohizatsiia dydaktychnoho protsesu v kursovii pidhotovtsi pedahohichnykh kadriv : Avtoref. dys... kand. ped. nauk: 13.00.01 / Zazulina Liudmyla Vasylivna. – K., 2000. – 19 s.
14. Psihologicheskie testy / Pod red. A.A. Karelina: V 2 t. - M.: Gumanit. izd. centr VLADOS, 2003. – 248s.
15. Tvorcheskij potencial (test). Kafedra upravleniya trudom i personalom RGU nefti i gaza im. I.M. Gubkina [Elektronnyj resurs]. Rezhim dostupa: www.kutp.gubkin.ru/testtv.htm
16. Kholkovska I.L. Partnerstvo yak innovatsiina forma dialohichnoi vzaiemodii vykladacha i studentiv – maibutnykh menedzheriv / I.L. Kholkovska // Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni M.Kotsiubynskoho. Serii: «Pedahohika i psykholohiia». Vypusk 55.– Vinnytsia, 2018. – S. 134-14.

УДК 37.091.21:37.011.3-051+[37.091.312:37.091.212.7-026.516]-053.6

DOI 10.31652/2415-7872-2019-58-63-68

МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ З НИЗЬКИМ СТАТУСОМ В УЧНІВСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ

О. В. Гладун

Створення педагогічної моделі підготовки майбутнього вчителя до виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі обумовлено необхідністю виокремлення характерних ознак та особливостей процесу моделювання, виявлення спеціальних технологій, необхідних для створення та апробації педагогічних умов, обґрунтування теоретичного підґрунтя даного процесу підготовки. В такому разі підготовка майбутнього вчителя до співпраці з низькостатусними підлітками вимагає розробки комплексу послідовних дій та етапів, що мають логічну взаємодію. Це створює сприятливе середовище для ефективної підготовки майбутніх учителів.

Ключові слова: педагогічна модель, цільовий блок, організаційно-педагогічний блок, змістово-діяльнісний блок, оцінювально-результативний блок, педагогічний принцип, технології навчання, методи навчання, форми навчання.

THE PREPARATION MODEL OF A FUTURE TEACHER FOR THE UPBRINGING OF TEENAGERS WITH A LOW STATUS IN THE STUDENT'S TEAM

O. Hladun

The creation of a pedagogical model for preparing a future teacher for the education of low-status teens in a student's class is due to the need to distinguish between the characteristic features and peculiarities of the modeling process, the identification of special technologies necessary for the creation and testing of pedagogical conditions, and the substantiation of the theoretical basis for this training process. In this case, the preparation of a future teacher for cooperation with low-status teenagers requires the development of a set of consistent actions and stages that have a logical interaction. This creates a favorable environment for the effective preparation of future teachers.

The main problem of modeling is the establishment of cause-effect relationships that must be fully realized in real time. This allows us to distinguish the structure of the model, to build a structural and logical scheme for forming the readiness of future teachers, and to determine the mechanisms of interaction between the activities of a teacher and students, students and adolescents. Therefore, our model consists of four blocks (target, organizational and pedagogical, content-activity and evaluation-productive). To achieve the goal, we have distinguished pedagogical conditions, as well as approaches and principles. We filled the contents of the student's training and the work of a teacher with technologies, methods and forms of training. We also developed components and criteria, which determine the levels (low, medium, high).

Key words: a pedagogical model, a target block, an organizational-pedagogical block, a content-activity block, an evaluation-result block, a pedagogical principle, a teaching technology, teaching methods, forms of training.

Удосконалення підготовки майбутнього вчителя неможливе без розробки та використання педагогічної інформаційної моделі. Метод моделювання сьогодні є поширеним у науці, в тому числі педагогічній, оскільки забезпечує схематичне зображення об'єкту дослідження та отримання повної інформації про явище, що вивчається, допомагає діагностувати, контролювати педагогічний процес, а також коригувати і прогнозувати запланований результат.

На сьогодні у педагогічній науці існує достатня моделей формування готовності майбутніх учителів до співпраці з різними категоріями учнів, але процес підготовки до роботи з підлітками, які є носіями низького статусу серед однолітків, розглянуто недостатньо.

Аналіз літератури вказує на те, що проблемі моделювання у педагогіці присвячено багато досліджень. Зокрема, вітчизняні науковці обґрунтовано вважають процес моделювання важливим абстрактним узагальненням досвіду педагогічної діяльності, інтегрованим утворенням, що полегшує розв'язання певних завдань та дослідження педагогічних явищ, а також виконує ілюстративну, пояснювальну, критеріальну, евристичну, прогностичну і перетворювальну функції [9, с. 39].

Моделювання належить до класу концептуальних проектувальних процедур і відбувається на етапі теоретичного осмислення проблем дослідницької діяльності, – вважає О. Слободянюк. За словами вченого, суть його полягає в тому, що характеристики певного об'єкта відтворюються на іншому, спеціально створеному об'єкті, який називається моделлю. Процес моделювання передбачає абстрагування, яке є однією з найістотніших розумових операцій. О. Слободянюк підкреслює, що самостійного значення у процесі дослідження об'єкта модель немає, вона є лише засобом його пізнання [7, с. 147].

У науковій літературі існує багато уточнень щодо особливостей процесу модулювання. К. Копаниця стверджує, що модель педагогічної системи є педагогічною технологією, яка описує процес досягнення планованих результатів. Однак, змістовність і детальна структурованість моделі не свідчать про ефективність досягнення поставленої мети [2, с. 172]. Суголосною є думка А. Федорчук, яка під моделлю розуміє опис системи, що відображає певну групу її властивостей, які є важливими для досягнення мети [8, с. 95].

Тому під моделлю розуміємо схематично відображену систему внутрішньо пов'язаних складових (мета, завдання, зміст, педагогічні умови, форми і методи професійної підготовки), що забезпечує результативність педагогічного процесу.

Спираючись на досвід учених та результати, представлені в теоретичній та експериментальній частинах роботи, було розроблено модель підготовки майбутнього вчителя до виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі. Під час проектування моделі ми зважали на практичне значення підготовки майбутнього вчителя до роботи в школі, до виховання низькостатусних підлітків, послідовність та поетапність процесу цієї підготовки, а також на дослідження Н. Ничкало, яка вважає, що модель складається на основі єдності мети, завдань, різноманітних видів діяльності, організаційних форм, критеріїв функціонування як системи в цілому, так і окремих її підсистем [4].

Так, для розробки педагогічної моделі формування готовності майбутніх учителів до виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі ми зосередились на вирішенні таких завдань:

- обґрунтування теоретичного підґрунтя для побудови моделі;
- чітко виокремити компоненти моделі (блоки: підходи, принципи, педагогічні умови, змістове наповнення процесу формування готовності майбутніх учителів до виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі);
- визначити ефективні методи і форми співпраці викладача і студентів;
- встановити логічні взаємозв'язки між усіма структурними компонентами даної моделі;
- дослідити критерії і рівні готовності майбутніх учителів до виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі.

У структурі спроектованої моделі виокремлюємо блоки: цільовий, організаційно-педагогічний, змістово- діяльнісний, оцінювально-результативний (рис.1). Охарактеризуємо взаємозв'язки кожного блоку та їх інформаційне наповнення.

Цільовий блок окреслений формуванням мети – підготовка майбутнього вчителя до виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі.

Зміст організаційно-педагогічного блоку відображає основні підходи, принципи та педагогічні умови формування у майбутніх учителів готовності до виховання низькостатусних підлітків.

У контексті нашого дослідження підхід є своєрідною системою цінностей, що визначають ступінь ефективності підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності. У професійній діяльності педагога цінність є необхідною та значущою категорією, оскільки не маючи власної ієрархії особистісних, професійних, життєвих цінностей, учитель не зможе прищепити ціннісне ставлення до життя учням.

Аксіологічний підхід у професійній підготовці майбутніх учителів ґрунтується на осмисленні студентом отриманих знань, умінь і навичок, моральній відповідальності за вирішення педагогічних ситуацій, зацікавленості у вивченні навчальних дисциплін, що сприятимуть розвитку ціннісного ставлення студента до майбутньої діяльності у ролі педагога.

Ми розглядаємо цінності у контексті значення для майбутнього педагога того або іншого явища, якостей особистості, поведінкових норм, актуальних для виховання підлітків з низьким статусом. Тому головними ціннісними характеристиками особистості студента є: оволодіння знаннями, вміннями і навичками, що можуть бути вдосконалені у майбутній професійній діяльності; систематична робота над створенням позитивного професійного мотиваційного поля; розуміння важливості підліткового віку для соціалізації особистості; щирість і відкритість у спілкуванні з підлітками; здатність до емпатії при

налагодженні комунікативних зв'язків з учнями, батьками, педагогічним колективом; спрямованість на досягнення ефективного результату в усуненні негативного статусу підлітків.

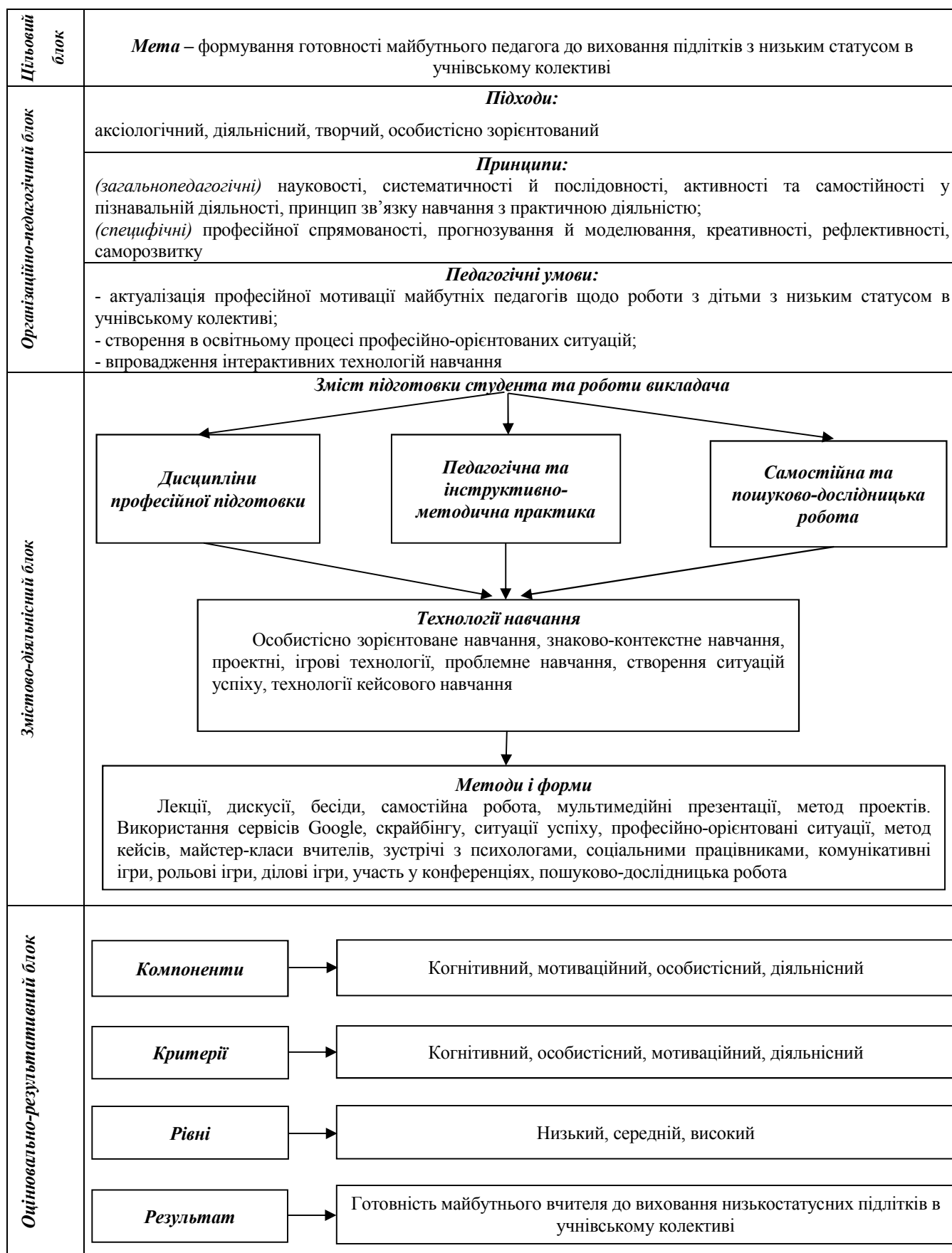

Рис. 1. Модель підготовки майбутнього вчителя до виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі

В обґрунтуванні змісту діяльнісного підходу важливими є такі позиції: набуття знань відбувається одночасно із засвоєнням способів і дій з ним; актуальною є орієнтація на розвиток творчого потенціалу особистості та врахування індивідуальних особливостей студентів через включення їх у діяльність, що сприяє самореалізації та особистісному зростанню; осмислення сутності професії відбувається у сфері, пов'язаній з вирішенням педагогічних завдань, спрямованих на формування особистості.

Отже, діяльнісний підхід забезпечує практичну демонстрацію способів застосування отриманих знань, сприяючи наблизенню майбутнього педагога до досягнення якісного результату у процесі виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі.

Активність особистості у виховному просторі практично реалізується у різних видах предметної діяльності, насамперед репродуктивної і творчої. Тому застосування творчого підходу у нашому дослідженні зумовлено передусім тим, що лише творчий учитель зможе виховати творчого учня, а для усунення негативних проявів низького статусу підлітка творчість педагога, його креативність у виховному процесі, специфічне мислення є важливими показниками професійної підготовки майбутніх учителів до співпраці з низькостатусними дітьми.

Нам імпонує думка І. Беґа про те, що творчий процес характеризується кількома особливостями:

- самостійне перенесення знань, умінь, способів дій у нову ситуацію. Чим віддаленіший зв'язок між ситуацією і цими психологічними утвореннями, що зберігаються у пам'яті, тим більш творчого характеру набуває застосування набутого досвіду в нових умовах;
- здатність суб'єкта бачити нову функцію знайомого об'єкта. Залежно від ситуації творча особистість в одному і тому об'єкті може побачити нове, інколи неочікуване призначення;
- уміння бачити шляхи вирішення проблеми;
- уміння комбінувати раніше відомі способи рішення проблеми з новими [1, с. 78].

Особистісно зорієнтований підхід ґрунтується на усвідомленні майбутнім учителем власних педагогічних можливостей, вольових якостей, здібностей та вмінь організації співпраці з низькостатусними підлітками.

Суголосними щодо значення особистісно зорієнтованого підходу у професійній підготовці є думки Н. Овчаренко [5], М. Прадівлянного [6], Г. Шишкіна [10], які стверджують, що його сутність полягає не лише в акцентуванні на усвідомленні себе особистістю, на виявленні та розкритті власних можливостей, а й становленні самосвідомості, здійсненні особистісно значущих і суспільно прийнятних самореалізацій, самоствердження у професійній діяльності.

М. Прадівлянний вважає, що відповідно до проголошених принципів гуманістичної освіти, найбільшою цінністю є розвинена і освічена особистість. Особистісно орієнтований підхід передбачає гнучкість у визначенні цілей, врахування особистісних інтересів студентів, їх індивідуальних особливостей, таким чином створюючи передумови для більшої результативності навчання [6, с. 118].

Враховуючи результати попередніх досліджень, вважаємо, що особистісно зорієнтований підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя до виховання підлітків з низьким статусом передбачає виявлення особистісного потенціалу студента, спрямування його на розвиток самопізнання, самовдосконалення, а також створення для цього відповідних передумов. Зауважимо, що описані підходи (аксіологічний, діяльнісний, творчий, особистісно зорієнтований) є нерозривно пов'язаними та взаємозалежними, оскільки доповнюють один одного системно використовуваними методами роботи зі студентами, що акумулюють особистісний саморозвиток майбутніх фахівців, орієнтують на мобільність, динамічність, креативність у процесі підготовки до виховання підлітків.

Успішність підготовки майбутніх учителів до виховання низькостатусних підлітків залежить від педагогічних принципів, які є вагомими положеннями, що відображають загальні закономірності процесу виховання і визначають вимоги до змісту, організації і методів виховного впливу, як вважають В. Загвязинський, В. Кукушкіна [3, с. 35].

Отже, виокремлюємо такі загальнодидактичні принципи, актуальні для нашого дослідження:

- принцип науковості спрямований на професійне оволодіння студентами науковими знаннями з психолого-педагогічних дисциплін, а також уміннями аналізу і узагальнення теоретичних відомостей з наукових джерел, опрацювання інноваційних методів і форм роботи з низькостатусними підлітками;
- принцип систематичності й послідовності передбачає відповідні підходи до побудови знань студентів про особливості міжособистісної взаємодії в учнівських колективах, способи налагодження взаємодії вчителя з учнями різних статусів;
- принцип активності та самостійності у пізнавальній діяльності забезпечує стимулювання пізнавальних мотивів, прагнення до самопізнання, самовираження та самовдосконалення, спрямовує діяльність студентів на пошуково-дослідницьку роботу, участь у науково-практичних семінарах, конференціях, форумах;

- принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю пов'язаний з принципом активності й самостійності, оскільки налаштовує студентів на апробування теоретичних знань у практичній роботі.

До специфічних педагогічних принципів відносимо:

- принцип професійної спрямованості, що передбачає формування у студентів педагогічних ідеалів, орієнтації на набуття професійної компетентності;

- принцип прогнозування й моделювання забезпечує здатність майбутніх учителів до конструювання схем роботи з низькостатусними підлітками, обрання оптимальних методів і форм співпраці з ними, прогнозування ефективності досягнення бажаного результату співпраці з низькостатусними підлітками;

- принцип креативності виявляється у розробці майбутніми педагогами інноваційних, цікавих, нестандартних ідей щодо співпраці та виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі, створенні педагогічних проєктів;

- принцип рефлексивності передбачає розвиток у майбутніх педагогів умінь, що пов'язані з аналізом власної педагогічної діяльності, умінь самооцінювання, критичного ставлення до наслідків педагогічної роботи, усвідомлення причин помилок у налагодженні взаємодії з учнями;

- принцип саморозвитку відображає важливість для майбутнього педагога усвідомлення цінності професійного та особистісного саморозвитку, вдосконалення, набуття вмінь самопізнання, самоосвіти.

Окреслені загальнопедагогічні та специфічні принципи тісно взаємопов'язані та взаємозалежні і функціонують як цілісна система, що забезпечує ефективну підготовку майбутнього педагога до виховання підлітків з низьким статусом в учнівському колективі.

Важливою ланкою організаційно-педагогічного блоку є педагогічні умови: актуалізація професійної мотивації майбутніх педагогів щодо роботи з дітьми з низьким статусом в учнівському колективі; створення в освітньому процесі професійно-орієнтованих ситуацій; впровадження інтерактивних технологій навчання у підготовку майбутніх учителів до виховання учнів з низьким статусом.

У структурі змістовно-діяльнісного блоку представлені такі елементи:

- дисципліни професійної підготовки, педагогічна та інструктивно-методична практика, самостійна та пошуково-дослідницька робота;

- технології навчання (особистісно-зорієнтоване навчання, знаково-контекстне навчання, проблемне навчання, створення ситуацій успіху, проєктні, ігрові технології);

- методи й форми навчання (лекції, бесіди, дискусії, самостійна робота, мультимедійні презентації, скрайбінг, використання сервісів Google (Google-форма), ситуації успіху, професійно-орієнтовані ситуації, метод кейсів, комунікативні та рольові ігри, майстер-класи вчителів, зустрічі з психологами, соціальними працівниками, участь у науково-практичних конференціях).

Оцінювально-результативний блок представляє результати підготовки студентів, тому окреслений компонентами, критеріями і кількома рівнями сформованості готовності майбутніх учителів до роботи з підлітками з низьким статусом в учнівському колективі. Нами визначено такі компоненти готовності майбутніх учителів до виховання низькостатусних підлітків: когнітивний, мотиваційний, особистісний, діяльнісний. Критеріями сформованості вищезазначеної готовності вважаємо: когнітивний, мотиваційний, особистісний та діяльнісний. За допомогою означених компонентів оцінювально-результативного блоку і визначається успішність підготовки студентів до співпраці з підлітками різних категорій.

Таким чином, нами створена модель підготовки майбутніх учителів до роботи з підлітками з низьким статусом в учнівському колективі. Вона є органічно внутрішньо пов'язаним цілим, яке складається з мети, завдань, педагогічних умов, форм, методів та результатів процесу підготовки майбутніх фахівців, що відображають властивості, важливі для досягнення мети: формування в студентів – майбутніх педагогів умінь побудови взаємовідносин з низькостатусними підлітками, корекції їх статусу в учнівському колективі, створення позитивного мікроклімату в шкільному середовищі, що сприяє самоствердженню і самореалізації особистості.

Література

1. Бех І. Акценти мистецької творчості та виховання особистості / І. Бех // Естетика і етика педагогічної дії. – 2012. Вип.3. – С. 38 – 43.
2. Копаниця К. Технологічний підхід до моделювання дидактичних ситуацій / К. Копаниця // Вісник Львівського університету. Серія педагогіка. 2009. Вип.25. Ч.2. – С. 170 – 177.
3. Кукушкіна В.С. и др. Педагогические технологии / Под общей ред. В.С. Кукушкиной. – Ростов на/Д., 2002. – 264 с.
4. Ничкало Н. Развитие в Украине исследований по проблемам педагогики и психологии профессионального образования на рубеже столетий / Н. Ничкало; Европейский фонд образования; Национальный Центр Украина. – К. : Науковий світ, 2004. – 67 с.
5. Овчаренко Н. Особистісно орієнтований підхід у професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності / Н. Овчаренко // Наукові записки НДУ ім.М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. 2013. № 2. – С. 148 – 153.

6. Прадівляний М. Використання особистісно орієнтованого підходу у формуванні готовності до іншомовного професійного спілкування студентів технічних спеціальностей / М. Прадівляний // Вісник Вінницького політехнічного інституту. №4. Вер. 2016. – С. 115 – 119.
7. Слободянюк О. Педагогічна модель формування професійно-етичної компетентності майбутніх менеджерів / О. Слободянюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. Стратегія, зміст та нові технології підготовки спеціалістів з вищою технічною освітою. №5. 2015. – С. 146 – 151.
8. Федорчук А. Структурна модель підготовки майбутнього вчителя інформатики до роботи в класах фізико-математичного профілю / А. Федорчук // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені В. Винниченка. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технічної освіти. 2015. Вип. 7 (1). – с. 95 – 98.
9. Шапран Ю. Педагогічне моделювання у процесі формування професійної компетентності майбутнього вчителя біології / Ю. Шапран // Рідна школа. №12 (грудень). 2012. – С. 39 – 43.
10. Шишкін Г.О. Особистісно-орієнтоване навчання майбутніх учителів технологій / Г.О. Шишкін // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Вип.. 40, 2013. – С. 292 – 297.

References

1. Bex I. Akcenty`my`stecz`koyi tvorchosti ta vy`xovannya osoby`stosti / I. Bex // Estety`ka i ety`ka pedagogichnoyi diyi. – 2012. Vy`p.3. – S. 38 – 43.
2. Kopany`cya K. Teknologichny`j pidxid do modelyuvannya dy`dakty`chny`x sy`tuacij / K. Kopany`cya // Visny`k L`vivs`kogo universy`tetu. Seriya pedagogika. 2009. Vy`p.25. Ch.2. – S. 170 – 177.
3. Kukushkina V.S. i dr. Pedagogicheskie tekhnologii / Pod obshchej red. V.S. Kukushkinoy. – Rostov na/D., 2002. – 264 s.
4. Nichkalo N. Razvitie v Ukraine issledovanij po problemam pedagogiki i psihologii professional'nogo obrazovaniya na rubezhe stoletij / N. Nichkalo; Evropejskij fond obrazovaniya; Nacional'nyj Centr Ukraina. – K. : Naukovij svit, 2004. – 67 s.
5. Ovcharenko N. Osoby`stisno oriyentovany`j pidxid u profesijnij pidgotovci majbutnix uchyteliv muzy`chnogo my`steczta do vokal`no-pedagogichnoyi diyal`nosti / N. Ovcharenko // Naukovi zapy`sky` NDU im.M. Gogolya. Psy`xologo-pedagogichni nauky`. 2013. # 2. – S. 148 – 153.
6. Pradivlyanny`j M. Vy`kory`stannya osoby`stisno oriyentovanogo pidxodu u formuvanni gotovnosti do inshomovnoho profesijnogo spilkuvannya studentiv texnichny`x special`nostej / M. Pradivlyanny`j // Visny`k Vinny`cz`kogo politexnichnogo insty`tutu. #4. Ver. 2016. – S. 115 – 119.
7. Slobodyanyuk O. Pedagogichna model` formuvannya profesijnno-ety`chnoyi kompetentnosti majbutnix menezheriv / O. Slobodyanyuk // Visny`k Vinny`cz`kogo politexnichnogo insty`tutu. Strategiya, zmist ta novi texnologiyi pidgotovky` specialistiv z vy`shhoju texnichnoju osvitoju. #5. 2015. – S. 146 – 151.
8. Fedorchuk A. Strukturna model` pidgotovky` majbut`ogo vchy`telya informaty`ky` do roboty` v klasax fizy`ko-matematy`chnogo profilyu / A. Fedorchuk // Naukovi zapy`sky` Kirovograds`kogo derzhavnogo pedagogichnogo universy`tetu imeni V. Vy`nny`chenka. Seriya: Problemy` metody`ky` fizy`ko-matematy`chnoyi i texnichnoyi osvity`. 2015. Vy`p. 7 (1). – s. 95 – 98.
9. Shapran Yu. Pedagogichne modelyuvannya u procesi formuvannya profesijnoyi kompetentnosti majbut`ogo vchy`telya biologiyi / Yu. Shapran // Ridna shkola. #12 (gruden`). 2012. – S. 39 – 43.
10. Shy`shkin G.O. Osoby`stisno-oriyentovane navchannya majbutnix uchyteliv tehnologij / G.O. Shy`shkin // Naukovy`j chasopy`s NPU imeni M.P. Dragomanova. Seriya 5. Pedagogichni nauky`: realiyi ta perspekty`vy`. Vy`p.. 40, 2013. – S. 292 – 297.

УДК 378-051:005.336.2:001.8

DOI 10.31652/2415-7872-2019-58-68-73

ВИЗНАЧЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Т. М. Горохівська

orcid.org/0000-0001-5997-4676

Р. С. Гуревич

orcid.org/0000-0003-1304-3870

У статті представлено теоретичний аналіз сучасних методологічних підходів до проблеми розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів. Зауважено, що на відміну від традиційних методологічних підходів (системний, діяльнісний, акмеологічний тощо), сучасні – більш узгоджені з освітніми та соціальними реаліями сьогодення й посідають вагоміше місце в наукових розвідках щодо проблем гуманістичної, особистісно-орієнтованої педагогіки. Підкреслено важливість інтегративного підходу до проблеми розвитку професійно-педагогічної компетентності викладача, створення єдиного, цілісного змісту його професійної діяльності. З'ясовано,